

(המשך מעמוד 21)

שתי הצרות לא התראו, למרות הידידות הרבה ששררה ביניהן לפני למעלה מ־45 שנה, בטרם פרוץ הרומן בין בבה לחיים. בבה אינה מוכנה, עד היום לומר מילה רעה אחת על ליובה. ליובה אינה מוכנה, עד היום, להתייחס אל בבה ישירות. אולם השבוע היא אמרה: "יש אנשים שמפסי" קים להיות בני־אדם, ונעשים לחיות."

מביא מזל רע

גם לבבה וגם לליובה, המבלה את כל ימיה במיטבחון הקטן שבדירתה, יש נושא אחד, בו מסכימות שתיהן — האבתן הגדולה לחיים הלפרין: "הוא היה איש גדול, ישר, הגון וחכם." אמרה השבוע ליובה.

בשנה האחרונה ביקש הלפרין מבבה לא אחת: "אנחנו מוכרחים לכתוב את הצוואה

תלמידיו של הלפרין היו חלק חשוב במסכת חייהם. הלפרין היה נוהג לשכפל — על חשבונו — את כל הרצאותיו, לחלקן בין הסטודנטים, "כדי שיהיה להם קל יותר ללמוד." בבה היתה עוזרת לו בכריכת ההרצאות לחוברות קטנות.

אישור ממלכתי לאהבה

הלפרין דרש מתלמידיו לפנות אליו בכל בעיה גדולה כקטנה, הקשורה

האריך לידה: 14 / 10 / 1895	מקום לידה: (4) רוסיה - 219
שם האב/הבעל: (5) פולקוביץ א"מ ארליך	שם האם/הבעל: (5) פולקוביץ א"מ ארליך
שמות הילדים: רבקה	מס' בית: 22
כתובת פרטית: (6) רחוב רמברנדט	שכונה: מ

הצהרת בבה קטע משאלון שמילאה בבה אידלטון עבור "ו.י.פ.", אנציקלופדיה של אישים חשובים, בו היא מצהירה כי פרופסור חיים הלפרין הוא בעלה, וכי הם נישאו ב־1930. וזאת, למרות שהלפרין לא קיבל גט מאשתו ליובה ולכן לא היה בעלה, והם לא נישאו מעולם.

המשתפת שלנו, אני מרגיש שלא אחיה עוד הרבה זמן." בבה סיפרה מאוחר יותר, כי כל פעם היתה מודענת מכך, התחננה בפניו לא לעשות זאת: "כשכותבים צוואה, זה מביא מזל רע", טענה, "אביך נפטר כשהוא בן 98. נכונים לך עוד חיים ארוכי כים."

שתי אהבות

בראה כי הלפרין, למרות אמונו הרב בי אנשים, רצה לחסוך מבבה, אחרי מותו, את הצרות המישפטיות אשר אכן נפלו עליה עתה — "באשמתי המלאה", כמו שאומרת בבה — בעיקבות אייכנבית ה־צוואה.

לבבה וחיים היו תוכניות מדויקות מה לעשות בחצי מיליון הלירות, אשר עמדו לזכותם. הם הקציבו 30 אלף לירות להנצחת שמו של אהרון — כנראה לאחזקת האולם על־שמו הנמצא בבית־הספר החקלאי מקוה־ישראל. את יתרת הכסף החליטו לתרום לעידוד לימודי החקלאות בארץ. כך ביקשו לתמוך בשתי האהבות הגדולות של הלפרין: החקלאות והסטודנטים. לבבה עצמה לא נועד שום חלק בכסף.

דמעות בעיניים

ליובה היו רעיונות אחרים מה לע" שות בכסף, אמנם, בתצורה בבית־המישפט טענה כי היא רוצה להנציח את זכר בעלה. אולם השבוע הודתה כי היא לא יודעת עדיין מה היא תעשה בכסף — אם וכאשר תקבל אותו.

היה זה אולי סמלי, כי כאשר נפל חיים הלפרין באופן פתאומי על הריצפה בביתו, עת לקה בשטח־ידם מוח — ממנו נפטר כעבור ימים מספר — הוא סק בתרגומו מרוסית של מאמר, שדן בבעיות מעמדה החוקי של האשה היהודיה בגולה אירופה. במשך כל ימי כהלתו, בהם היה משותק בחצי גופו ונטול כוח־דיבור — טיפלה בו בבה בצורה שהעלתה דמעות בעיני כל מי שהתבונן בהם.

ביום מותו, מתו קצת גם שתי הנשים שאהבו אותה: ליובה נפלה למישכב, וכבה, לפי עדות מזכירותיה במועצת הפועלות, החלה לדעוך, עד שנתקפה במחלה.

ללימודיהם או לחייהם הפרטיים. וכך היתה בבה מוצאת עצמה מתרוצצת בין מוסדות שונים, כדי להשיג לסטודנט של בעלה מישרה, או דירה לסטודנטית העומדת להי נשא.

בבה אף היתה המבקרת הראשונה של כל מאמריו או תרגומיו של הלפרין. הוא היה נוהג לגלות ספרים או מאמרים ישים בשפה הרוסית, הנוגעים בדרך כלל ליהדות או לחלוציות, משקיע את כל אונו בתרי גומם, ומשתף בכל שורה, אות ופסיק את בבה.

כאשר זכה, ביום העצמאות האחרון, בי פרס ישראל לחקלאות, שכב כבר על מיטת חוליו, היתה זו בבה אשר קיבלה מנשיא המדינה דאז, זלמן שז"ר, את הפרס עבורו. בכך זכתה לאישור ממלכתי לאהבתם.

הלפרין, פרופסור לחקלאות במקצועו, עשה חייל אף במישור הציבורי, הוא היה מנהלו הכללי הראשון של משרד־החקלאות, ייסד את הבנק לחקלאות, ושימש כיו"ר הדירקטוריון שלו עד יומו האחרון. משך שנים רבות נשא במישרת פרופסור־מך המגין באוניברסיטה העברית. כשפרש לגמ' לאות, המשיך לכהן כפרופסור אורח באוניברסיטת תל־אביב.

"אנשים נעשים חיות"

בבה היתה בין היתר, גם סגנית יו"ר הכנסת, היתה פעילה כל השנים באירגוני נשים שונים. עד היום היא מש" משת כמו־ל מועצת הפועלות, נחשבת ל־מלכה המוכתרת של נשות ההסתדרות.

כאשר הגיעה ליובה לגיל פרישה, נדרשה עליידי הבנק להתפטר, פנתה אל בעלה הצורה, הוא הצליח לשכנע את מנהלי בנק הפועלים לתת לה עוד מספר שנות עבודה בחצי מישרה. לאחר מספר שנים היא נדר' שה לעזוב גם את חצי המישרה, או סידר לה הלפרין עבודה בספרייה רוסית, עימה היו לו קשרים הדוקים עקב עבודות התרגום שלו.

חיים ובבה התגוררו בדירה נאה, שהיתה רשומה על שם שניהם, ברחוב רמברנדט בתל־אביב. ליובה התגוררה בדירה צנועה, בת שני חדרים, ברחוב פרוג בתל־אביב, כשהיא משכירה אחד מהם לדירתה, "כדי לא להיות לבד כל הזמן."

12 א ספונס טוטו א 21

תושב אזור נתניה
זכה השבוע בטופס אחד
ב"טוטו"
214 אלף ל"י
* * *
מינימום כלל הפרסים
400 אלף ל"י
* * *
מינימום הפרס הראשון
175 אלף ל"י

ביום ה' המועד האחרון
למסירת הטפסים

**עשה לך מנהג קבוע -
מלא טוטו כל שבוע!**

**בוטלה
ההגבלה
לפרס
הראשון
לטופס
טוטו**

טוטו זו השיטה

פרטים בדוכני המכירה.

בהתאם לשינוי עשוי לזכות טופס אחד במלוא הפרס הראשון המצטבר.
הפרס הראשון בלוטו מצטבר עד 500,000 ל"י.
פרטים נוספים בדוכני המכירה.